

Samen bouwen aan een duurzame toekomst

Coalitieakkoord CDA - Essentie – PvdA-PK

2010-2014

1. Inleiding

De gemeente Horst aan de Maas wordt als gevolg van de kredietcrisis en de daaropvolgende economische recessie geconfronteerd met flinke bezuinigingen. De omvang van deze bezuinigingen en de manier waarop deze wordt vormgegeven is op dit moment nog onvoldoende in te schatten. Maar het moet helder zijn dat we fundamentele keuzes moeten maken die ingrijpend zullen zijn. De nieuwe coalitie gaat deze verantwoordelijkheid niet uit de weg. De tijd dat alles kon en alles werd gehonoreerd is voorbij.

De inzet van deze coalitie is te komen tot een solide financieel beleid en een financieel gezonde nieuwe gemeente die aanpakt wat echt noodzakelijk is. Dit betekent dat we veel zaken niet doen of uitstellen. Wij willen hier vooraf helder en transparant in zijn.

De nieuwe coalitie heeft als doel om - na zorgvuldige afweging en in samenspraak met de samenleving - te komen tot deze bezuinigingen en desondanks, óók in deze tijden, te blijven investeren. De gemeentelijke organisatie moet worden afgestemd op deze ambitie. Dat doen we met een vernieuwend dienstverleningsconcept dat past bij de uitdagingen van de komende jaren. Vandaar dat gekozen is voor de volgende aanpak:

- De nieuwe coalitie heeft een ambitie geformuleerd voor de richting waar de nieuwe gemeente zich naartoe moet ontwikkelen (zie 'Ambitie').
- De nieuwe coalitie heeft een aantal projecten en harde voorwaarden geformuleerd die in de nieuwe periode gerealiseerd moeten worden (zie 'Voorwaarden').
- Daarnaast werkt de nieuwe coalitie een aantal plannen verder uit en formuleert zij nieuw beleid. Het al of niet doorgaan van deze plannen en het nieuwe beleid is afhankelijk van de financiële situatie van de nieuwe gemeente en de capaciteit van de ambtelijke organisatie (zie 'Planontwikkeling en beleidsontwikkeling').
- Om de bezuinigingoperatie vorm te geven, gaat een stuurgroep onder leiding van de coalitie bij de start van de nieuwe periode een proces in (zie 'Procesvoorstel'), dat uiteindelijk de volgende resultaten moet opleveren:
  - een sluitende begroting 2010,
  - een sluitende lange termijn begroting 2011-2014 en
  - een inhoudelijke aanvulling op dit coalitieakkoord.
- Daarnaast is een aantal selectiecriteria geformuleerd waar de keuzes binnen de bezuinigingsoperatie aan moeten voldoen (zie 'Selectiecriteria').
- De opdrachtgevers van het proces zijn de coalitiepartijen. De wethouders van de coalitie worden belast met de dagelijkse aansturing van het gehele proces. De opdrachtnemer is de gemeentesecretaris. De burgemeester heeft een rol in een klankbordgroep, waarin een aantal oud-bestuurders van de gemeente zitting neemt. Een belangrijke randvoorwaarde is transparantie, zodat keuzes afgewogen gemaakt kunnen worden.
- Bij de uitwerking van het procesvoorstel (zie stap 1) moet gewaarborgd worden dat er geen conflict optreedt ten aanzien van de bevoegdheden van respectievelijk de raad en het college.

Hieronder wordt het procesvoorstel nader toegelicht.

Procesvoorstel

Stap 1 Resultaat verscherpen en projectstappen verder detailleren (inclusief tijdspad)

Stap 2 Verdiepingsslag en beeldvorming (waardenvrij)

Wat	Wie
<p>Er zijn relatief veel nieuwe deelnemers bij dit proces betrokken. Zij moeten begrijpen waar de gemeente staat. Het inzichtelijk maken van de stand van zaken bestaat uit een aantal onderdelen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wat is het bestaande beleid van de gemeente en welke actuele beleidsinhoudelijke ontwikkelingen spelen er op dit moment zowel extern maar ook intern (bedrijfsvoering)? Het gaat hier om de inhoud zonder direct te kijken naar financiële uitkomsten. 2. Welke mogelijkheden zijn er om dit beleid aan te passen en wat zijn hiervan de beleidseffecten en de financiële effecten? Hiervoor kan de input van de ambtelijke taskforce uit november 2009 gebruikt worden. 3. Wat is op dit moment de stand van zaken van de majeure projecten en welke ontwikkelingen spelen er binnen die projecten? Welke keuzemomenten zijn er of komen er nog? Hoe is de financiële stand van zaken van die projecten en welke maatregelen vraagt dit? 4. Wat is in het algemeen de stand van zaken van de financiën van de gemeente? 5. Welke activiteiten horen wel of niet tot de kerntaken van de gemeente? Welke zou de gemeente kunnen outsourcen? 6. Wat is de stand van zaken van de organisatieontwikkeling? Wat zijn andere mogelijkheden om kosten te besparen (personeel, huisvesting, inhuur personeel, projecten zoals digitalisering etc.)? Dit zal steeds afgewogen moeten worden in relatie tot de ambitie van de nieuwe gemeente en de keuzes die zijn gemaakt voor uit te voeren plannen en beleid.	<p>Dit wordt thematisch opgepakt waarbij de politieke vertegenwoordigers van alle partijen (raadsleden en bestuurders) worden geïnformeerd door het management en projectleiders.</p>

Stap 3 Verdiepingsslag en voorbereiding keuzemomenten

Wat	Wie
<p>In deze fase is de ambitie bekend, is bekend hoe de gemeente er voor staat en welke beïnvloedingsmogelijkheden er zijn. Ook is er bij alle deelnemers betrokkenheid bij de ombuigingsoperatie. Deze fase wordt benut om, vanuit de ambitie én de breed gedragen overtuiging van de noodzaak voor ombuigingsmaatregelen, te komen tot concrete voorstellen voor bezuinigingen, gekoppeld aan thema's. Deze worden vervolgens inhoudelijk verder uitgewerkt: wat wordt voorgesteld, wat betekent dit inhoudelijk en financieel.</p>	<p>De politieke vertegenwoordigers van alle partijen in de raad, ondersteund door de ambtelijke organisatie en in samenspraak met het maatschappelijke middenveld. Ook hier wordt voorgesteld dit thematisch op te pakken.</p>

Stap 4 Concretiseren selectiecriteria

Wat	Wie
In deze fase worden de selectiecriteria verder geconcretiseerd.	Coalitiepartijen en wethouders

Stap 5 Keuzes en onderhandeling

Wat	Wie
In deze fase vindt een integrale afweging plaats van alle mogelijke keuzes. In deze fase wordt teruggegrepen op het ambitiedocument, de voorwaarden en de selectiecriteria; wat kan wel en wat (voorlopig) niet. Ook de effecten op de bedrijfsvoering worden hierbij betrokken. Een prioriteit, bijvoorbeeld digitalisering, heeft immers financiële gevolgen en gevolgen voor de tijdsbesteding van het ambtelijke apparaat c.q. de personeelsformatie. Ambitie zal in deze fase dus gekoppeld worden aan geld/tijd.	Coalitiepartijen en wethouders.

Stap 6 Besluitvorming raad

Stap 7 Uitwerkingsfase

Wat	Wie
In deze fase worden de gemaakte keuzes uitgewerkt in: <ul style="list-style-type: none"> - een collegeprogramma - een begroting 2010 inclusief meerjarenraming - een concernplanning voor de inzet van de bedrijfsmiddelen.	De uitwerking wordt ambtelijk voorbereid en ter besluitvorming voorgelegd aan de verschillende verantwoordelijke gremia.

Ambitie - de uit te voeren projecten en beleids- en planontwikkeling - en organisatie kunnen niet los van elkaar worden gezien. De organisatie moet zodanig toegerust zijn dat zij de ambities vorm kan geven. Het is dus mogelijk dat als bij het doorlopen van het proces het resultaat niet behaald wordt, het proces nogmaals doorlopen wordt. Het proces is dus dynamisch en cyclisch.

2. Ambitie

A. De nieuwe gemeente en haar kernen, en de nieuwe gemeente in de regio

De gemeente

De nieuwe gemeente Horst aan de Maas is een gemeenschap van mensen die leven in dorpen met elk een eigen cultuur, geschiedenis en identiteit. Het is van belang het 'dorpseigene' te koesteren; het kenmerkt onze plattelandsgemeente, het is verbonden aan onze ligging en onze bevolkingssamenstelling. Het biedt ons kwaliteiten en kansen. Op basis van deze identiteit geeft de nieuwe gemeente inhoud aan haar optreden als regisseur binnen de gemeente en als sterke partner in de regio. Vanuit die rol en dat belang maakt de gemeente verantwoorde en transparante keuzes. Daarbij houden we rekening met de belangen van inwoners in de dorpen en wijken, in de gemeente als geheel en in de regio. Het maatschappelijke middenveld en de belangenorganisaties worden actief betrokken bij de uitwerking van beleid.

De regio

Sinds enkele jaren werken de gemeenten Venlo, Venray, Horst aan de Maas, Helden en Genneep intensief samen binnen de Regio Venlo. Door de vorming van een aantal nieuwe, sterke (fusie-) gemeenten in deze regio kunnen ambities beter gerealiseerd worden en wordt de samenwerking krachtiger. De regio is gebaat bij een sterke centrumgemeente Venlo, die het leiderschap in de regio op zich neemt. Venlo fungeert als economische motor met veel werkgelegenheid. Het is een plaats met bovenlokale voorzieningen op het gebied van cultuur, sport en (detail-)handel. De sterke plattelandsgemeenten rondom Venlo vullen deze positie aan. Immers, deze plattelandsgemeenten hebben andere soorten van werkgelegenheid en bieden mogelijkheden voor wonen en vrijetijdsbeleving die niet in de stad te vinden zijn.

De nieuwe gemeenten werken intensief samen in de regio om tot een duurzame, en economisch én sociaal krachtige regio te komen. Economische structuurversterking is daarbij het middel en niet het doel. De huidige economische recessie onderstreept het belang van een sterke regionale samenwerking eens te meer.

Uitgangspunten:

- De uitbouw van de samenwerking met de gemeente Peel & Maas tot strategisch partnerschap.
- De bestaande strategieën en samenwerkingsvormen zijn de basis voor regionale samenwerking.
- Alleen samenwerken als dat meerwaarde oplevert. Samenwerken is geen doel maar een middel.
- De overtuiging dat we elkaar nodig hebben is de basis voor samenwerking. We willen samenwerken vanuit de opvatting dat we één team zijn waarin ieder zijn eigen rol en meerwaarde heeft; waarin de één de rol van spits vervult en de ander de rol van aangever.
- We zien de provincie Limburg en het Rijk als natuurlijke partners.
- In de regio proberen we een passend antwoord te ontwikkelen op sociale problematiek die de gemeentegrens overschrijdt.
- We proberen te komen tot strategische samenwerking met Brainport Eindhoven en Nordrhein-Westfalen, maar willen ook via de Noordzuid-as (Knooppunt Nijmegen - Arnhem, Roermond, Maastricht) de concurrentiekracht van onze regio vergroten.
- Samenwerking wordt slim georganiseerd (lean & mean); effectief en efficiënt met een kwalitatief goed uitvoeringsapparaat. We nemen de huidige samenwerkingsstructuren kritisch onder de loep, waarbij we pleiten voor integratie van bestaande plannen, organisaties en uitvoering.
- Dat leidt tot efficiëntievoordeel en sterke uitvoeringsorganisaties, wat tevens de bestuurlijke drukte in de regio vermindert.

B. Onze ambitie per beleidsthema

Voor u ligt een ambitieus programma. Ambities in een periode van economische crisis met tegenvallende inkomsten en stijgende lasten. We moeten dus keuzes maken. Hieronder lichten we onze ambities per beleidsthema toe.

Een krachtige economische structuur is en blijft het uitgangspunt voor de gemeente. De economische ontwikkelingen zijn niet voorspelbaar; we zijn alert en anticiperen op de ontwikkelingen.

1. Leefbaarheid, veiligheid en onderwijs

1.1 Leefbaarheid in wijk en dorp

Leefbaarheid blijft een speerpunt in het beleid van onze nieuwe gemeente. Het dorp of de wijk (de directe leefomgeving) waarin je leeft, bepaalt immers in grote mate gevoelens van veiligheid, geluk en welzijn. Leefbaarheid vraagt een actieve inzet van bestuur én van burgers.

De leefbaarheid in onze dorpen wordt ondermeer bepaald door de veiligheid, een goede woonkwaliteit, een goed voorzieningenniveau, actieve verenigingen, een schone en groene publieke ruimte en goede sociale relaties tussen betrokken burgers. De eigen identiteit van kernen moet in dit verband behouden blijven en versterkt worden.

In de toekomst worden we mogelijk geconfronteerd met krimp van het aantal inwoners. Van belang is dat de gemeente in haar beleid rekening houdt met het minimaliseren van de negatieve gevolgen daarvan.

Het gemeenschapshuis is de centrale voorziening in een dorp of wijk. Deze biedt faciliteiten voor ontmoeting en voor initiatieven van inwoners. Fysiek en sociaal isolement van mensen als gevolg van ontoereikende en moeilijk bereikbare voorzieningen is voor ons niet aanvaardbaar. De gemeente zet zich in om de voorzieningen dicht bij de mensen te houden / krijgen of via digitale weg bereikbaar te maken.

Multifunctioneel gebruik van de accommodaties is noodzakelijk en wordt zoveel mogelijk gestimuleerd en ondersteund. Dat geldt ook voor de basisschool en sportaccommodaties. Er is steeds aandacht om de uitvoering van plannen naar voren te halen, gezien de economische recessie. De gemeente stimuleert particulier initiatief om het voorzieningenniveau in de dorpen op peil te houden.

1.2 Gemeentelijk veiligheidsbeleid

Veiligheid is een belangrijk thema; een veilig gevoel in de werk- woon en leefomgeving is essentieel. De uitkomsten van het leefbaarheidsonderzoek laten zien dat 98% van de ondervraagden zich veilig voelt in hun dorp. De grote sociale samenhang in alle 16 dorpen van de gemeente dragen bij aan het veiligheidsgevoel van onze inwoners. Ook een bloeiend verenigingsleven en de landelijke omgeving dragen hieraan bij.

Het gevoel van veiligheid wordt bevestigd door de criminaliteitsindex van de Nederlandse gemeenten; onze gemeente behoort tot 25% veiligste gemeenten van Nederland! Uitgangspunt van de gemeente is dat dit minimaal op dit niveau blijft of beter wordt. Vandalisme en discriminatie worden door de gemeente (binnen haar mogelijkheden) bestreden.

Veiligheid is een breed begrip. Preventie en gedeelde verantwoordelijkheid op verschillende terreinen moet nog verder verbeterd worden. Dit is mogelijk door te kiezen voor een integrale aanpak. Bij het ontwikkelen, revitaliseren of onderhouden van nieuwe woonwijken moet rekening worden gehouden met een veilige ligging en inrichting, een veilige wegenstructuur en andere maatregelen die het veilig wonen voor jong en oud bevorderen.

Veiligheidsbeleid kan alleen slagen als het breed gedragen wordt. Daarom krijgt het vorm in samenwerking met burgers, politie en justitie, scholen, dorpsraden, horeca, woningcorporaties en verenigingen. Dat betekent in de praktijk dat we elkaar aanspreken en bij het niet nakomen van afspraken of overtreding van de regels doortastend en effectief optreden. We leggen nadrukkelijk steeds meer verantwoordelijkheid (terug) bij de burger en maatschappelijke verbanden. Denk bijvoorbeeld aan wat we evenementenorganisaties opleggen.

1.3 Publieke ruimte

De coalitie erkent het belang van een hoge kwaliteit van de publieke ruimte; goed onderhouden, zonder graffiti of hondenpoep en met een passende inrichting. Bij het inrichten en het onderhoud van de publieke ruimte is er aandacht voor duurzaamheid en wordt rekening gehouden met de behoeften van alle leeftijdscategorieën maar ook die van minder validen. In alle dorpen en wijken zijn er pleinen die de binding en ontmoeting van mensen bevorderen. Een wijkgerichte aanpak stimuleert de betrokkenheid van de inwoners bij de publieke ruimte, denk aan speeltuintjes. Het onderhoud van het openbaar gebied en de infrastructuur verdient veel aandacht.

1.4 Onderwijs

De maatschappij heeft recht op kwalitatief goed onderwijs. Het onderwijs biedt immers ruimte aan onze jeugd om zich te ontwikkelen en te ontplooiën. Goed onderwijs vraagt onder andere om adequate huisvesting; dat is een gemeentelijke taak. Gezien de steeds prominentere rol van het onderwijs in de lokale samenleving en gezien het dalende aantal kinderen in de toekomst, zal de gemeente inzetten op een integraal plan voor onderwijshuisvesting waarmee we de toekomst aankunnen. Samenwerking tussen scholen en andere instanties zoals in het 'brede school'-concept wordt gestimuleerd.

Het onderwijs heeft een rol in de snelle signalering van risico's bij kinderen en jongeren en een adequate verwijzing van kinderen naar hulpverlening. De Zorg-Advies Teams (ZAT) zijn essentieel omdat zij in een vroegtijdig stadium problemen kunnen signaleren die dan nog goed op te lossen zijn.

De gemeente zet wat betreft het voortgezet- en beroepsonderwijs in op het creëren van goede banden tussen praktijk (werkgevers) en onderwijs. Loods Limburg en BOC zijn daar voorbeelden van. Horst aan de Maas neemt zich voor dat geen jongere het onderwijs verlaat zonder diploma of startkwalificatie.

2. Gezinnen, jongeren en ouderen

2.1 Gezinnen

De ontwikkeling van onze maatschappij stelt eisen aan gezinnen met jonge kinderen. Van ouders wordt verwacht dat ze steeds meer deelnemen aan het arbeidsproces en daarnaast de zorg voor de kinderen (zelf of met behulp van derden) zo goed mogelijk invullen. De gemeente werkt met partners aan het realiseren van innovatieve concepten om opvang ook in de kleine kernen mogelijk te maken. Om ouders complete dagarrangementen te kunnen bieden moeten er combinaties gevonden worden tussen o.a. peuterspeelzaal, kinderopvang, sportverenigingen en onderwijs. Bijvoorbeeld door middel van de inzet van combinatiefunctionarissen.

Het vergroten van de rust in en rondom het gezin is ons uitgangspunt. Daarbij staat voor ons voorop dat ouders in eerste instantie zelf verantwoordelijk zijn voor de opvoeding van hun kinderen.

Er zijn veel organisaties werkzaam op het gebied van jeugd en jongeren. De gemeente voert de regie over de netwerken die nodig zijn om ieder kind gelukkig en gezond te laten opgroeien en die de noodzakelijke zorg en ondersteuning geven. Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) gaat in die regie een belangrijke rol spelen. Het CJG wordt een herkenbare en laagdrempelige toegangspoort waar (aanstaande) ouders/opvoeders, kinderen en jongeren tot 23 jaar én hulpverleners terecht kunnen voor alles wat met opgroeien en opvoeden te maken heeft. Het CJG moet vroegtijdige opgroei- en opvoedproblemen signaleren en snel gecoördineerd hulp bieden zonder teveel door te verwijzen. Hierbij is goede samenwerking, informatie-uitwisseling en coördinatie van hulp en zorg door en tussen instanties cruciaal: één gezin, één plan.

Daarnaast zal er specifiek aandacht zijn voor preventieve voorlichting aan en educatie van ouders, zodat aan de voorkant al opvoed- en opgroei problemen voorkomen worden. Het CJG wordt het brandpunt van het gemeentelijk jeugdbeleid, voor jeugd met en voor jeugd zonder problemen. Respect is het sleutelwoord in de verhouding tussen jeugd en maatschappij.

2.2 Jongeren

Een maatschappij zonder jeugd heeft geen toekomst, mist dynamiek en verwondering. Met het overgrote deel van onze jongeren gaat het goed. Dat betekent dat niet alle aandacht uit moet gaan naar jongeren met problemen, maar dat het beleid gericht moet zijn op alle jongeren.

Jongeren moeten actief en op eigentijdse wijze betrokken worden bij ontwikkelingen in de gemeente en bij hun eigen voorzieningen, zoals hangplekken en jongerencentra, en dragen daar zelf mede verantwoordelijkheid voor.

Het gebruik van drugs onder jongeren baart ons zorgen; dit vraagt om evaluatie van het bestaande beleid op dit gebied. Waar mogelijk moet het beleid, samen met betrokkenen, aangescherpt worden. Ook het alcoholgebruik onder jongeren heeft de bijzondere aandacht van de gemeente. In een preventieve aanpak wordt nauw samengewerkt met regiogemeenten en met de hulpverlening. Ouders, als primair verantwoordelijken voor hun kinderen, worden door gerichte acties betrokken bij de preventie en aanpak van alcohol- en drugsproblemen.

In onze ambitie kent de jeugd een veilige schoolomgeving met veilige verkeersroutes van en naar school. Voor hen is er een eigentijds activiteitenaanbod waar zij zich op een veilige manier en binnen de wettelijke kaders kunnen vermaken. Dit vergt samenwerking met soezen, jeugd- en jongerenwerk en de horeca. Daarnaast is er een actief beleid om het sport- en cultureel aanbod voor jeugd te verbreden en te versterken. Ook binnen ons economische beleid is er aandacht voor onze jeugd.

2.3 Ouderen

Dankzij de gestegen welvaart en de toegenomen kwaliteit van de gezondheidszorg leven mensen langer. Veel ouderen zijn ook na hun pensioenleeftijd vitaal en maatschappelijk actief. Er is echter ook een groep kwetsbare ouderen. Denk aan problemen als gevolg van vereenzaming, een laag inkomen en een afnemende gezondheid. De gemeente geeft opdracht de eenzaamheid van ouderen in de gemeente te onderzoeken en zorgt voor vervolgmaatregelen en voorzieningen in haar lokaal sociaal beleid.

De gemeente ontwikkelt op korte termijn een visie op ouderen, wonen en zorg. Zij stelt hierbij de hulp- en ondersteuningsvraag van de cliënt centraal en kiest voor zorgaanbieders die de beste zorg aanbieden, en die kleinschalig en op locatie beschikbaar zijn (decentraal geclusterde zorgondersteuning).

Uitgangspunt is dat gebiedsgericht wordt gewerkt, waarbij aangesloten wordt bij bestaande voorzieningen in de diverse dorpen en waarbij witte vlekken en overlap worden voorkomen. Met andere woorden: naast de noodzakelijke centrale zorgvoorzieningen in de grotere kernen streven we naar realisatie van Wonen-Welzijn-Zorgvoorzieningen op maat in de kleine kernen.

De gemeente sluit aan bij de ontwikkeling van Integrale Dagvoorzieningen Ouderen die in de regio al in wording is. Het gaat hier om het realiseren van een dekkend aanbod van dagvoorzieningen voor ouderen, op het snijpunt van de Wmo (zie hieronder) en de Awbz, waarbij talrijke partners uit de regio betrokken zijn en waarbij de gemeente faciliterend en stimulerend optreedt. Inzet hiervan is het bieden van zingeving, zinvolle vrijetijdsbesteding, gelegenheid tot ontmoeting en contact, participatie, voorkoming van eenzaamheid en isolement en vermindering van het appèl op mantelzorg. Dit biedt naar ons idee tevens kansen voor versterking van leefbaarheidsvoorzieningen zoals gemeenschapsaccommodaties. De gemeente sluit hiertoe convenanten met de andere belangrijkste financiers zoals zorgverzekeraars en het zorgkantoor. Professionele welzijnsorganisaties dienen als vangnet binnen deze voorzieningsstructuur van zelfzorg.

Het ouderenbeleid richt zich op het wegnemen van belemmeringen voor ouderen die zich in een (financieel) afhankelijke situatie bevinden, maar ook op de grote groep ouderen die mondiger en vitaler is dan ooit tevoren. Binnen de groep vitale ouderen liggen kansen voor meer sociale participatie, niet beredeneerd vanuit de beperking maar vanuit de mogelijkheden. Het inzetten van kennis en kunde van ouderen voor de gemeenschap wordt gestimuleerd. In de op te stellen gemeentelijke visie op het ouderenbeleid wordt met dit gegeven nadrukkelijk rekening gehouden.

3 Welzijn en zorg voor elkaar

3.1 Wmo, gezondheid en zorg op maat

Mensen zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor hun eigen leefsituatie. Pas wanneer mensen dat onvoldoende kunnen en hun sociale omgeving geen ondersteuning biedt, is er een rol weggelegd voor de gemeente. Hiertoe dient de wet Maatschappelijke Ondersteuning, de Wmo. De gemeente zorgt voor een samenhangend pakket van diensten en voorzieningen zodat inwoners, en vooral kwetsbare doelgroepen, kunnen deelnemen aan de samenleving. Er is één loket voor zorg, welzijn en ondersteuning waar de cliënt tegemoet getreden wordt met begrip en vertrouwen. Daar wordt samen met de cliënt naar een totaaloplossing voor de problemen gezocht.

Met het oog op het betaalbaar en beschikbaar houden van zorg zijn wij voorstander van een integrale benadering van Wmo voorzieningen, met als inzet dat adequate voorzieningen voor hen die het nodig hebben voor langere tijd verzekerd zijn. De gemeente heeft daarbij de wettelijke taak om beperkingen te compenseren zodat mensen een huishouden kunnen voeren, zich in / om het huis en lokaal kunnen verplaatsen en daardoor sociale verbanden kunnen aangaan. Dat kan d.m.v. individuele ondersteuning (zoals hulp bij het huishouden, vervoers- en woonvoorzieningen) maar ook door algemene en collectieve voorzieningen. Door te investeren in de ontwikkeling van allerlei algemene en collectieve vormen van maatschappelijke ondersteuning kunnen de almaar oplopende kosten voor individuele voorzieningen en professionele hulp in de hand worden gehouden. Eetprojecten, mantelzorgprojecten, respijtzorg, (wijk-) vrijwilligersprojecten en vrijetijdsprojecten zijn daar voorbeelden van. Het ingezette beleid (in eerste instantie via projecten) wordt gemeentebreed geïmplementeerd en er worden budgetten gereserveerd. Het scheppen van goede randvoorwaarden en het stimuleren en waarderen van vernieuwende initiatieven kunnen bijdragen aan het bevorderen van het zelfregisserend vermogen van de individuele burger en de samenleving. Ook dát is de Wmo.

Daarnaast is het 'gemeentebreed inclusief beleid' belangrijk; door in ons beleid vanaf het begin rekening te houden met mensen met beperkingen en chronisch zieken worden veel specifieke regelingen voor deze doelgroep overbodig.

Zo wordt bij nieuwbouw rekening gehouden met de ITS-normen. Cliëntenorganisaties zijn hierbij natuurlijke partners. Daarom stimuleert en faciliteert de gemeente cliëntenparticipatie. Dit wordt in de nieuwe raadsperiode actief in beleid opgenomen. Benadering, informatie en ondersteuning van de cliëntenraad c.q. Wmo-raad moet geborgd zijn. 'Agenda 22' vormt een basis om hier integraal en stapsgewijs gestalte aan te geven. In de Agenda 22 is beschreven op welke manieren de gemeente maatregelen kan nemen om mensen met een beperking gelijke kansen te geven.

Met de provincie en instellingen op het gebied van zorg en welzijn wordt samengewerkt om voorzieningen op dit gebied te realiseren. Hoewel de gemeente geen invloed heeft op de Awbz-indicatie van het CIZ, zal de gemeente zich extra inspannen om de samenhang daarvan met de gemeentelijke Wmo-indicaties te optimaliseren.

Het gezondheidsbeleid richt zich vooral op preventie, ondersteuning en voorlichting, waarbij we onze gemeentelijke regietaak invullen. Speerpunten zijn overgewicht en alcohol- en drugsgebruik bij jongeren, en ondersteuning van dementerende ouderen in hun leefomgeving.

Zorg op maat is het uitgangspunt in onze dorpen; ook dat is investeren in leefbaarheid, of met andere woorden, in sociale samenhang en gemeenschapszin. Hier ligt een belangrijke opgave voor de nieuwe gemeente. Primaire zorgvoorzieningen zoals huisarts en apotheek blijven binnen een aanvaardbare afstand. Zorgcentra zijn belangrijke voorzieningen voor onze gemeente. Daarnaast wordt zorg aan huis steeds belangrijker, zeker voor de kleinere dorpen. Beleid op deze gebieden wordt afgestemd met vertegenwoordigers van de diverse relevante doelgroepen.

4 Vrijwilligers, sport en cultuur

Verenigingen blijven een fundament binnen de samenleving, ook in de nieuwe gemeente. Het totale budget voor subsidies aan vrijwilligersorganisaties (vrijwillige stichtingen en verenigingen) zoals die in de drie oorspronkelijke gemeenten beschikbaar was, blijft met de nieuwe subsidieverordening gehandhaafd.

4.1 Vrijwilligers

Onze gemeente kent een rijk verenigingsleven dat draaiend wordt gehouden door veel vrijwilligers. Samen zorgen ze voor een divers aanbod aan activiteiten voor jong en oud. Zij maken het mogelijk dat anderen kunnen meedoen aan onze gemeenschap, zich kunnen ontspannen en elkaar kunnen ontmoeten. Vrijwilligers zijn van groot belang voor de sociale cohesie, veiligheid en de leefbaarheid in onze dorpen en wijken. De motivatie van vrijwilligers om samen ergens voor te staan en om iets voor anderen te betekenen is van onschatbare waarde. De mogelijke problemen voor verenigingen als gevolg van de splitsing van de gemeente Meerlo-Wanssum worden opgelost. De verenigingen worden bij de uitwerking van deze afspraak betrokken.

De inzet van vrijwilligers is niet vanzelfsprekend o.a. door de individualisering van de maatschappij. Daarom is het belangrijk de vrijwilligers met een maatschappelijk doel en vrijwilligers in de zorg, die zo dringend nodig zijn, te ondersteunen en te waarderen. Dit is een onderdeel van ons Wmo-beleid.

4.2 Sport

Sporten is gezond voor lichaam en geest. Het sportbeleid is gericht op het stimuleren en faciliteren van sport voor alle leeftijden. De gemeente voert regie op het gebied van sport en bewegen en streeft naar een sluitend sport- en beweegaanbod voor alle burgers. De gemeente investeert samen met de verenigingen in opleiding.

Onze sportverenigingen krijgen steeds meer een maatschappelijke taak. Zo spelen verenigingen een steeds grotere rol in het bevorderen van de participatie van mensen met beperkingen of mensen die eenzaam zijn en de bestrijding van overgewicht. Daarnaast worden sportverenigingen benaderd voor het bieden van maatschappelijke stages en activiteiten voor de naschoolse opvang. Ook daarom moet sport moet betaalbaar en bereikbaar blijven.

Voor de toekomst kan het nodig zijn dat sportverenigingen fuseren om zo te komen tot versterking van bestuurlijk en innovatief vermogen. Deze ontwikkeling gaat samen met het groeiende belang van multifunctionele sportaccommodaties die onderdak bieden aan meerdere verenigingen, misschien zelfs aan verenigingen uit meerdere dorpen. De gemeente zal hiertoe een accommodatiebeleid ontwikkelen dat tevens als investeringskader dient.

4.3 Kunst en cultuur

Onze gemeente kent veel cultureel, religieus en historisch erfgoed. We hebben meerdere musea en historische kringen binnen onze gemeentegrenzen die van grote waarde zijn voor het behoud daarvan. Ook de gemeente gaat hier zorgvuldig mee om.

In onze gemeenten zien we veel amateurkunst, denk aan muziekverenigingen, zangkoren, toneelverenigingen, schilderkunst enzovoort. Dit geeft kleur aan de dorpsgemeenschappen. Amateurkunst dient niet alleen als vrijetijdsbesteding maar in toenemende mate ook als dagbesteding binnen de zorg. Daarnaast is het belangrijk om kinderen al jong kennis te laten maken met kunst en cultuur. De gemeente draagt financieel bij muziek- en cultureel onderwijs. De nadruk moet (nog) meer komen liggen op meedoen, niet alleen voor kinderen, maar ook voor senioren en mensen met een beperking. Moderne en nieuwere vormen van cultuur krijgen een plek in het cultuurbeleid. Denk daarbij aan popmuziek, dans en het gebruik van nieuwe media.

Bibliotheken hebben een culturele, informatieve, educatieve en een sociale functie. De diverse bibliotheekvoorzieningen in onze kernen maken deel uit van regionale basisbibliotheken.

Kunst in de openbare ruimte geeft kwaliteit aan de omgeving.

5 Een ruimtelijke visie voor elke kern en het buitengebied

5.1 Structuurvisies per kern

De dorpsraden hebben de afgelopen jaren hun wensen verwoord in Dorpsontwikkelingsplannen (DOPs). De gemeente neemt deze DOPs als uitgangspunt om te komen tot een structuurvisie voor elke kern. Deze integrale visies zijn het richtsnoer voor de ontwikkeling van elke kern tot 2040. In deze visie is de ontwikkeling van woningbouw opgenomen waarbij onder andere ook de effecten van vergrijzing worden meegenomen. Daarnaast geeft de structuurvisie een visie op de infrastructuur binnen elke kern (verkeer, wegen, groen, riolering) en op de maatschappelijke voorzieningen. De structuurvisie is een belangrijk middel om de leefbaarheid in onze wijken en dorpen in stand te houden en te verbeteren, om te komen tot economische structuurversterking en te zorgen voor een aantrekkelijk gebied.

Onder het motto 'zuinig zijn op wat we hebben' maakt een overzicht van behoudenswaardige (kleine) landschapselementen deel uit van de structuurvisies. De uitvoering van een structuurvisie kan bij een private partij worden neergelegd.

Volgens landelijk prognoses zal het aantal inwoners in de regio in de komende jaren dalen. Versterking van de economische structuur kan de gevolgen hiervan opvangen. Denk daarbij aan de ontwikkeling van Greenport en Klavertje 4. De ambitie van de gemeente is dat we niet gaan behoren tot de krimpregio's.

We ontwikkelen enerzijds een proactief beleid met maatregelen om krimpbestendig te worden. Anderzijds zetten we in op economische structuurversterking.

5.2. Structuurvisies voor het buitengebied en werkgelegenheidsgebieden.

Ook voor het buitengebied wordt een structuurvisie opgesteld. Hierin geeft de gemeente duidelijk aan wat wel en niet kan. Economische activiteiten concentreren we in Klavertje 4, in principe met inachtneming van de Motie Klavertje 4 van de voormalige gemeente Horst aan de Maas en de kaders van de voormalige gemeente Sevenum. Park de Peelbergen zal zich doorontwikkelen waarbij nieuwe dagrecreatieve voorzieningen ontstaan. Huidige industrieterreinen worden alleen bij een goede onderbouwing uitgebreid en gekoppeld aan een kwaliteitsverbetering voor het totale gebied. Dit geldt bijvoorbeeld voor het gebied tussen de A73 en Venrayseweg en rond het station Horst-Sevenum / werkgelegenheidsgebied Ashorst. Er wordt een duidelijke afweging gemaakt tussen ontwikkelingsmogelijkheden enerzijds en natuur en landschap anderzijds. De ambitie is een duidelijke natuurlijke overgang tussen stad en platteland blijvend te markeren.

Glastuinbouw wordt zoveel mogelijk geconcentreerd binnen Klavertje 4, dit overeenkomstig de provinciale plannen. Ook ten aanzien van de concentratiegebieden en de solitaire vestigingen worden de provinciale plannen als kader gehanteerd. De gemeente concentreert intensieve veehouderij in eerste instantie in de landbouwontwikkelingsgebieden Tradeport en Witveldweg en, daar waar het ruimtelijk en planologisch kan, in verwevingsgebieden. Aan uitbreiding van intensieve veehouderij in verwevingsgebieden en solitaire glastuinbouwbedrijven buiten concentratiegebieden en boven de kaders wordt alleen medewerking verleend als er sprake is van kwaliteitsverbetering.

Daarnaast streven we een concentratie van economische activiteiten na. We hebben uitdrukkelijk oog voor de financiële consequenties voor alle partijen. Beleid hiertoe wordt ism belangengroepen vorm gegeven. Het opruimen van verouderde en niet meer in gebruik zijnde glasopstanden en stallen voor intensieve veehouderij wordt bevorderd. De kwaliteit van het buitengebied wordt verder verbeterd. Daarnaast voert de gemeente een actief beleid om niet-passende bedrijven te verplaatsen.

We zien dat binnen de reconstructie nog te weinig vanuit een integrale visie wordt gewerkt en dat plannen lang op uitvoering laten wachten. Om te komen tot een versnelde uitvoering van deze plannen wordt samen met de gemeente Peel en Maas en de provincie gekeken of dit in een regionale organisatie opgepakt kan worden. Bedoeling is dat benodigde kennis en kunde wordt samengebracht (uitvoering van de Plattelandsagenda Horst aan de Maas – Peel en Maas).

Door de introductie en implementatie van het provinciale kwaliteitsmenu ontstaan financiële middelen om het landschap te verbeteren.

De gemeente is voorstander van verruiming van de bestemmingsmogelijkheden voor vrijkomende agrarische gebouwen, mits de bestemming en de activiteiten duurzaam zijn en passen in het karakter van de omgeving. De gemeente denkt daarbij aan kleinschalige bedrijvigheid mits niet beperkend voor de hoofdfunctie van het gebied. Deze activiteiten vereisen een adequate ontsluiting, inpassing in het landschap en ruimte voor groei. Deze activiteiten dienen binnen de contouren van vrijkomende agrarische gebouwen gerealiseerd te worden.

5.3. Ruimtelijk beleid en regelgeving

De nieuwe gemeente maakt maximaal gebruik van de omgevingsvergunning op basis van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Dit is één geïntegreerde vergunning voor bouwen, wonen, monumenten, ruimte, natuur en milieu. Hierdoor krijgen we een betere afstemming van vergunningverlening en handhaving. Onze dienstverlening wordt hierop afgestemd. Minder regels, sneller en klantgerichter. Vergunningverlening wordt niet geregionaliseerd. Nieuwe inzichten kunnen aanleiding geven tot heroverweging.

5.4 Kwaliteit van wonen

Elk kern heeft zijn specifieke woonbehoefte om jeugd voor het dorp te behouden maar ook ouderen een plek binnen de dorpen te (blijven) geven. Met deze gedachte maakt de gemeente het bouwen naar behoefte en op ambitie in onze dorpen mogelijk. Vanwege de binding met de plaatselijke gemeenschap is de gemeente vóór het handhaven van de regionale of lokale bindingseisen. Bouwen in eigen beheer wordt gestimuleerd, waarbij het initiatief bij de bouwers zelf ligt. De gemeente is van mening dat nieuwbouw duurzaam en levensloopbestendig moet gebeuren.

De gemeente wil een welstandbeleid op hoofdlijnen. Om te komen tot een optimale kwaliteit kijkt de gemeente breder dan alleen naar architectuur en zo vroeg mogelijk in het proces. Toetsing van kwaliteit vindt integraal plaats vanuit architectuur, stedenbouw, landschap en cultuurhistorie. Er worden gebieden aangewezen waar met meer vrijheid gebouwd kan worden en waarbij niet-traditionele architectuur de ruimte krijgt.

5.5 Landschap en plattelandsontwikkeling

Een leefbaar landschap bevat verschillende elementen zoals werken, wonen en recreëren. Het landschap is in de loop van de tijd gevormd en de historie is hierin herkenbaar. De gemeente wil naar een evenwichtige en duurzame toekomst voor mens en natuur. Wanneer nieuwe activiteiten in het buitengebied komen of uitbreidingen plaatsvinden, zal kwaliteitswinst ter plekke gerealiseerd moeten worden door toepassing van het BOM⁺ principe (Bouwkavel op Maat⁺).

Door het opstellen van een landschapsbeleidsplan in combinatie met de structuurvisie voor het buitengebied is er een kader waarbinnen een beoordeling kan plaatsvinden. Het landschapsbeleidsplan en de structuurvisie beschrijven ook waar activiteiten al dan niet gewenst zijn. De gemeente streeft naar een hoge landschappelijke kwaliteit; dat is van groot belang voor het bevorderen van leefbaarheid, recreatie en toerisme. Dat betekent op zijn minst instandhouding en daarnaast inzetten op versterking van natuur, milieu en landschap. Open cultuurlandschap is een te koesteren waarde. Daarom bestaat de behoefte om het open cultuurlandschap op te nemen in het landschapsbeleidsplan. In de structuurvisie vindt de afweging plaats. Door de introductie en implementatie van het provinciale kwaliteitsmenu komen financiële middelen beschikbaar om het landschap te verbeteren.

Binnen de nieuwe gemeente is veel bestaande en potentiële natuur zoals binnen Klavertje 4, de Oude Maasarm, Park de Peelbergen en de Kasteelse bossen. De gemeente streeft ernaar om natuur te realiseren en te verbeteren overeenkomstig provinciaal en nationaal beleid. Binnen de gemeente zijn gebieden waar natuur de ruimte krijgt en gebieden waar de landbouw voorrang heeft. Daarnaast zijn er gebieden waar meerdere functies naast elkaar voorkomen. Agrarische ontwikkeling, ontwikkeling van kennis en innovatie vinden wij van belang en krijgen volop ruimte. Dit in balans met andere functies in het buitengebied zoals recreatie en toerisme, leefbaarheid en natuur. Naast deze gebieden is er het hoogwaardig landschap dat door de land- en tuinbouw in stand wordt gehouden. Onze gemeente profiteert op toeristisch en recreatief gebied van deze kwaliteit.

6 Economie, arbeid en werk

6.1 Economische ontwikkeling

De kracht van de gemeente wordt bepaald door haar economische positie. De nieuwe gemeente streeft naar een dynamische, innovatieve en toekomstbestendige economische ontwikkeling. Innovatie dient gericht te zijn op kwaliteitsverbetering, duurzaamheid, ketenintegratie en economische structuurversterking.

De rol van de gemeente is beperkt tot het faciliteren, scheppen van randvoorwaarden en ondersteunen ten behoeve van een gezond lokaal investeringsklimaat. De lokale economie in de gemeente wordt gedragen door het midden- en kleinbedrijf en het agrarisch en toeristisch bedrijfsleven. De gemeente creëert een goed vestigingsklimaat, stimuleert dat bedrijven kennis optimaal delen en laat ondernemersinitiatieven in principe over aan de markt. Publiek wat moet, privaat wat kan.

De gemeente neemt het initiatief om nog verder te gaan met deregulering, en te zorgen voor aantrekkelijke vestigingsvoorwaarden en lage lokale belastingen. Ook het startersbeleid krijgt meer aandacht. In overleg met de partners in de regio Venlo wordt het huidige startersbeleid doorontwikkeld.

Passend binnen de visie van de Wabo is er bij de dienstverlening aan bedrijven sprake van een contactpersoon (consulent). Bedrijven/initiatiefnemers worden zo veel mogelijk vanaf het begin door de gemeente begeleid, zodat richtlijnen en kaders duidelijk zijn. Ook dit leidt ertoe dat zij minder regeldruk ervaren.

Onderdeel van de structuurvisies van de kernen is ook wens om niet-passende bedrijvigheid te verplaatsen uit de dorpskernen. De gemeente zorgt dat bedrijventerreinen goed bereikbaar zijn en voldoende ontwikkelingsruimte hebben. Bij voldoende draagvlak bij de ondernemers zelf ondersteunt de gemeente het parkmanagement binnen bedrijventerreinen. Ook gaan we aan de slag om bestaande bedrijventerreinen duurzaam te maken door middel van revitalisering en herstructurering, Dit kan alleen met medewerking van de gevestigde ondernemingen.

Ten slotte zetten we de ontwikkeling voort om de gemeente uit te bouwen tot een kennis-, maak- en ontwikkelcentrum. We zien dat vanuit Loods Limburg al diverse initiatieven zijn voortgekomen die dit versterken.

6.2 Werkgelegenheid en inkomen

Bevordering van werkgelegenheid is van groot belang. Deelname aan de arbeidsmarkt is een groot goed. In de huidige periode van recessie wordt dit nog duidelijker ervaren. De gemeente vindt betaald werk de beste vorm van sociale zekerheid. Wie er tijdelijk niet in slaagt om aan het arbeidsproces deel te nemen, kan recht hebben op een uitkering. Ter voorkoming van niet-gebruik is er actieve voorlichting over inkomensondersteuning, huurtoeslag en bijstand. Tegelijkertijd vindt er controle en handhaving plaats m.b.t. het gebruik van sociale voorzieningen. Misbruik wordt bestraft. Daarnaast is er voor alle minima een oplossings- en op maatwerk gericht beleid t.a.v. wettelijk toegestane kwijtscheldingen, zoals gemeentelijke belastingen en heffingen.

Tegenover het recht op een uitkering staat de plicht om zo snel mogelijk van een uitkering af te komen. Uitkeringsgerechtigden, bijvoorbeeld uit de Bijstandswet, moeten adequaat worden doorgeleid naar de arbeidsmarkt. In het kader van de Wet werk en bijstand (Wwb) werkt de gemeente binnen het concept 'werkplein' samen met UWV Werkbedrijf en andere partners aan integrale afstemming en een snelle sluitende aanpak, in het belang van de cliënt. Vooralsnog wil de nieuwe gemeente niet elke uitkeringsgerechtigde in het werkplein onderbrengen: mensen met een bijstandsuitkering zijn de zorg van de gemeente zelf. Nieuwe inzichten kunnen aanleiding geven tot heroverweging.

Ook geeft de gemeente ruim aandacht aan de re-integratie van (langdurig) werklozen. Bij het creëren van aangepaste arbeid is de afstand tot de arbeidsmarkt het criterium. Er wordt gestreefd naar zo kort mogelijke wachtlijsten voor de NLW. Voor mensen met grote afstand tot de arbeidsmarkt wordt participatie binnen de maatschappij bevorderd, denk aan participatiebanen en vrijwilligerswerk: iedereen actief. Het participatiebudget uit de Wet werk en bijstand wordt optimaal ingezet.

De aansluiting van onderwijs en arbeidsmarkt moet verbeterd worden. Daarbij dient het onderwijs, bijvoorbeeld door contractonderwijs, meer in te spelen op de toekomstige vraag naar arbeid van werkgevers. Jongeren tot 27 jaar hebben als gevolg van de Wet WIJ niet langer recht op een bijstandsuitkering maar worden toegeleid naar scholing en/of arbeid. De gemeente maakt met onderwijs en ondernemers afspraken voor stage- en werkervaringsplekken die aansluiten bij het regionale opleidingsaanbod. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld door stageplekken in de eigen organisatie open te stellen.

Horst aan de Maas is het 'Wageningen van het Zuiden' met belangrijke onderwijs- en onderzoeksvoorzieningen, en innovatieve en beeldbepalende ondernemingen. Kennisontwikkeling wordt waar mogelijk gefaciliteerd, waarbij de verworven kennis ook terecht dient te komen bij de agribusiness in onze gemeente.

Daarnaast is er aandacht voor arbeidsmigranten; zij voorzien in de vraag naar arbeid. Het gemeentelijk welzijns- en huisvestingsbeleid speelt hier adequaat op in, o.a. door de regelgeving te evalueren en waar nodig tijdig aan te passen. Nieuwkomers die zich hier blijvend vestigen, moeten integreren in onze samenleving en onze taal voldoende te beheersen.

6.3 Handel en industrie

De nieuwe gemeente maakt onderdeel uit van de Regio Venlo, een gebied met de status van Greenport. Er is veel aandacht voor innovatie en duurzaamheid. Naast agribusiness en logistiek is binnen Greenport Venlo plaats voor maakindustrie. Agribusiness, maakindustrie, detailhandel en recreatie en toerisme zijn de belangrijkste sectoren binnen de plaatselijke economie. De gemeente vindt het belangrijk om ondernemers planologisch de ruimte te geven om hun bedrijf te ontwikkelen met oog voor de directe omgeving.

Er is aandacht en inzet voor de versterking van de detailhandelsstructuur. De gemeente is terughoudend met betrekking tot winkelvestiging op bedrijventerreinen en in het buitengebied, uitgezonderd de verkoop van eigen producten door agrarische bedrijven. De vastgestelde detailhandelstructuurvisie van de voormalige Horst aan de Maas is hiervoor het vertrekpunt.

Ten slotte zijn een duurzame infrastructuur en voldoende (gratis) parkeerplaatsen een belangrijke randvoorwaarde voor de economie.

6.4 Recreatie en toerisme

Recreatie en toerisme zijn speerpunten binnen het gemeentelijke economische beleid. Deze sector is belangrijk voor de werkgelegenheid. Toeristische ondernemers hebben ambities en nemen het voortouw, de gemeente faciliteert waar mogelijk. Wij vragen de ondernemers zich te organiseren in een toeristisch platform. Dit platform is het aanspreekpunt voor de gemeente bij het ontwikkelen en bijstellen van beleid.

De toerist heeft behoefte aan duidelijke informatie. De gemeente zal met het toeristisch platform zorgen voor gemakkelijk bereikbare toeristisch-recreatieve informatie.

Door onderlinge samenwerking en afstemming dient een aantrekkelijk regionaal evenementenprogramma gerealiseerd te worden.

Het gemeentelijke beleid is er op gericht de sector te faciliteren en te stimuleren, waarbij we inzetten op innovatie en het verbinden van de bedrijven en hun activiteiten. Daarbij bieden we ruimte aan zowel grootschalige als kleinschalige initiatieven en activiteiten. Grootschalige nieuwe recreatieve attracties worden bij voorkeur langs de Middenpeelweg in Park de Peelbergen ontwikkeld. De overige bestaande grootschalige toeristische voorzieningen moeten de mogelijkheid hebben om zich, met oog voor de lokale maat, verder te ontwikkelen.

Themaroutes over de streek met een educatieve waarde kunnen het toeristisch-recreatief gebruik verder stimuleren. Daarbij zorgen we dat deze routes zoveel mogelijk voor iedereen toegankelijk zijn. Initiatieven als knopenlopen worden gestimuleerd. Door de activiteiten van onder andere de Stichting Horster Landschap en de Groengroep Sevenum aan elkaar te koppelen vindt ook hier een versterking plaats.

De belevingswaarde van de bebouwde omgeving wordt voor een groot deel bepaald door rijks- en gemeentelijke monumenten. Vanwege deze waarde zullen we het gemeentelijk monumentenbeleid opwaarderen.

De ontwikkeling van natuur op onze Maasoever en in de te reactiveren Oude Maasarm Ooijen - Wanssum biedt kansen voor recreatie en toerisme. Nieuwe toeristische ontwikkelingen in dat gebied moeten een relatie met de Maas, c.q. het ontwikkelingsplan De Oude Maasarm hebben.

6.5 Agribusiness

De agrarische bedrijfskolom is sterk ontwikkeld in Horst aan de Maas en vandaar ook de inzet op deze sector daar waar mogelijk te versterken. Ze is een van de concurrerende en toekomstbestendige economische pijlers. Een op de tien mensen in onze regio is werkzaam in deze sector en 70% van de gemeentelijke oppervlakte wordt door land- en tuinbouw beheerd. Er is een grote variatie; van glastuinbouw, boomteelt, vollegrondsteelt en akkerbouw tot (intensieve) veehouderij. Steeds meer kennis en innovatie zijn nodig. Veel ondernemingen in het MKB zijn op de land- en tuinbouw georiënteerd. Daarnaast zien we in Horst aan de Maas agrarische onderwijs- en onderzoeksinstellingen en enkele belangrijke handelscentra.

Greenport Venlo is in omvang het tweede concentratiegebied van de Nederlandse tuinbouw. Bij de ontwikkeling hiervan zijn innovatie en duurzaamheid de sleutelbegrippen. Voor een duurzame economische ontwikkeling zet de gemeente in op het ondersteunen van de ontwikkeling van publieke en private kennis, ruimte om te ondernemen en onderzoek.

7 Milieu en verkeer

7.1 Milieu en duurzaamheid

Op het gebied van milieu en duurzaamheid geeft de gemeente zelf het goede voorbeeld om daarmee het gedrag van haar inwoners positief te beïnvloeden. Daarnaast ondersteunen en stimuleren we initiatieven op dit terrein. Het gemeentelijk beleid op het gebied van milieu en duurzaamheid krijgt samen met inwoners, bedrijven en organisaties gestalte. Horst aan de Maas wordt een actieve millenniumgemeente en plaatst daarmee haar duurzaamheidsstreven ook in een internationaal perspectief.

Klavertje 4 is energieneutraal, het leveren van duurzame energie behoort tot de mogelijkheden. Bij nieuwbouw zijn duurzaamheid van materialen en energiebesparing uitgangspunten. Ook is winst te halen als het gaat om duurzaamheid en energiebesparing bij bestaande woningen.

Met de woningcorporatie worden afspraken gemaakt om bij nieuwbouw en renovatie van woningen te kiezen voor duurzame en energiebesparende investeringen.

Duurzaamheid is een breed begrip. De gemeente heeft de behoefte dit helder te omschrijven. Vanuit de begripsomschrijving moeten prestatie-indicatoren ontwikkeld worden waarmee beleid meetbaar en inzichtelijk gemaakt kan worden, zonder dat het bureaucratisch wordt.

7.2 Afvalverwerking

De gemeente hanteert het vertrekpunt 'de vervuiler betaalt'. Daarnaast is afval conform het principe van 'cradle to cradle' steeds vaker grondstof voor nieuwe producten.

Er dient meer aandacht te komen voor hergebruik of het anders gebruiken van afval. De gemeente ondersteunt dit en neemt de gevolgen daarvan voor het gemeentelijk afvalbeleid ter harte. De rol van de gemeente om het milieubesef van inwoners en bedrijven te verhogen wordt verder versterkt. Dit kan onder andere via de toezichthoudende taak van de gemeente.

Het huidige afvalinzamelsysteem wordt geëvalueerd; gekeken wordt hoe de nationale regels van gescheiden inzamelen toegepast kunnen worden. Een schone publieke ruimte bevordert het 'schone gedrag' van de inwoners. Een actieve aanpak van zwerfafval is daarom belangrijk.

7.3 Water

Water staat steeds meer in de belangstelling. De voorspelde veranderingen in het klimaat maken grote inspanningen noodzakelijk om het watersysteem aan de veranderingen aan te passen. De waterkwaliteit wordt ook steeds belangrijker als gevolg van de Europese Kaderrichtlijn Water. Water is niet alleen een taak van de waterschappen; de taak van de gemeente op dit gebied wordt steeds groter. Een nauwe samenwerking tussen de gemeente en het waterschap in de vorm van waterplannen is dan ook noodzakelijk.

Door de hogere kwaliteitsnormen voor water zullen de kosten voor de verwerking van afvalwater hoger worden. Verstandig samenwerken en investeren beperken de kosten. Ook inwoners en anderen worden gestimuleerd om hieraan bij te dragen.

7.4 Verkeer en vervoer

Bereikbaarheid, verkeersveiligheid, een kwalitatief goede infrastructuur en duurzame vormen van mobiliteit zijn de speerpunten van ons verkeers- en vervoersbeleid. Ontsluiting van onze kernen kan worden verbeterd door de aanleg van randwegen. Dit wordt zorgvuldig overwogen. Ook de aanleg van nieuwe verbindingswegen is een mogelijkheid voor ontsluiting (Middenpeelweg – Stationsstraat) net als het oplossen van knelpunten zoals bij het spoor Horst-Sevenum.

In het kader van 'duurzaam veilig' zijn er in woonwijken 30 km-zones met bijbehorende maatregelen die deze snelheid afdwingen. Doorgaande wegen wikkelen het verkeer snel en veilig af en kennen een 80 km, 60 km of een 50 km regime. Andere maatregelen om de verkeersveiligheid te verbeteren zijn vrije fietsroutes, veilige fietsverbindingen, lagere maximumsnelheid, verkeersremmende maatregelen, verhoogde kruisingsvlakken, het beperken van het verkeer in de dorpen en wijken, voetgangerszones in winkelstraten, strikte controle op naleving, enzovoort. Drempels hebben daarbij niet de voorkeur.

Naast genoemde beperkende en handhavende maatregelen wordt ook gekeken naar 'nieuwe inzichten' in het afhandelen van verkeer zoals: weghalen borden/bewegwijzering en of beperkende maatregelen waarmee de verantwoordelijkheid meer bij de verkeersdeelnemer komt te liggen. Hiermee zijn in andere gemeenten al succesvolle proeven verricht. Behalve de verkeersveiligheid, die voorop staat, kunnen hiermee ook kostenbesparingen worden gerealiseerd. Daarnaast heeft het beperken van het aantal verkeersborden onze aandacht in het kader van de ruimtelijke kwaliteit.

Velen maken gebruik van het openbaar vervoer zoals bus, trein en regiotaxi. De gemeente heeft samen met de provincie regelmatig overleg met vervoerders over de dienstregeling, prijs en kwaliteit. We zetten daarbij in op behoud van de bestaande dienstregeling en routing waarbij alle kernen op alle dagen goed bereikbaar zijn.

De gemeente zorgt ervoor dat dorpen en wijken per fiets goed bereikbaar zijn en dat er een goede onderlinge verbinding van veilige fietsroutes is. Veilige fietsroutes, vooral van en naar scholen, hebben een hoge prioriteit. Recreatieve fietsroutes in het buitengebied dienen een minimale kwaliteit te hebben. De mogelijkheid voor het stallen van fietsen wordt verder uitgebreid.

De gemeente stimuleert de mogelijkheden voor het gebruik van alternatieve brandstoffen en andere duurzame vervoermiddelen.

8 Bestuur en financiën

8.1 Bestuur

Besturen doen we niet alleen. Het nieuwe bestuur is dienend; inlevend en appellerend aan de inwoners, het maatschappelijke middenveld en bedrijven. Het bestuur heeft deze betrokkenen hard nodig om wensen te horen en ervaringen te kennen. Een goed onderling vertrouwen is van groot belang.

Per 1 januari 2010 gaat de nieuwe gemeente van start. Dan eindigt het voorbereidingstraject dat bestond uit de integratie van drie gemeentebesturen en drie ambtelijke organisaties, en de ontwikkeling van een blauwdruk voor de nieuwe organisatie. Het echte fusieproces begint dan pas; in de komende jaren krijgt de nieuwe gemeente pas echt gestalte. De grote lijnen zijn door de raden van de voormalige drie gemeenten uitgezet. De gemeenteraad van de nieuwe gemeente kiest echter haar eigen lijn op basis van de verkiezingsuitslag en de gesloten akkoorden. Een goede overlegstructuur binnen de raad is hierbij van groot belang. Het doel is een efficiënte democratische besluitvorming.

De nieuwe gemeente bestaat uit 16 prachtige kernen; elk met een eigen identiteit. Het bestuur is daarop afgestemd. Via interactief besturen en via dorps- en wijkraden worden de inwoners bij het beleid voor hun omgeving en de gemeente betrokken. We hechten daarom grote waarde aan de dorpsraden, voor gevraagd én ongevraagd advies. De gemeente stelt zich actief op om het functioneren van dorpsraden te bevorderen. Daarnaast streeft de gemeente naar een gemeentebreed dorpsradenoverleg waar de raad periodiek overleg mee heeft. Uitgangspunt is verder dat de gemeente haar inwoners actief betreft bij de politiek, bijvoorbeeld door het programma "Raad en daad" verder te ontwikkelen.

De gemeente bestuurt met luisterend oor en open oog. Een goede en tijdige communicatie met de inwoners is van groot belang. Dit gebeurt via allerlei kanalen. Hoewel er steeds nieuwe communicatiemiddelen ontstaan waarvan we als gemeente maximaal gebruik maken, zal het persoonlijk contact met inwoners voorop blijven staan. De gemeente legt verantwoording af aan haar burgers door hen goed te informeren over de resultaten van inspraak en participatie: wat is er met uw inbreng gedaan.

De gemeente kijkt ook over haar grenzen heen. Ook na de herindeling is op veel terreinen sprake van samenwerking met andere gemeenten. Een strategische samenwerking met één gemeente leidt op termijn tot de meeste voordelen. Onze voorkeur gaat uit naar een samenwerking met de gemeente Peel en Maas op het gebied van regionale economische ontwikkeling. Ook Venlo en Venray zijn op sociaal-maatschappelijk gebied partners voor jeugdbeleid, cultuurparticipatie, werkgelegenheidsbeleid, veiligheid, en de maatschappelijke opvang van daklozen, verslaafden en slachtoffers van huiselijk geweld.

Handhaving van beleid en het nakomen van afspraken kenmerken de komende periode. Dit draagt bij aan een gevoel van rechtvaardigheid en bevordert het welbevinden van onze inwoners. We zorgen ervoor dat vastgestelde regels controleerbaar en goed te handhaven zijn via een strikt, realistisch en consequent handhavingsbeleid. Gedogen leidt tot rechtsongelijkheid en irritatie.

De integriteit van onze organisatie is van groot belang. De integriteit van bestuurders, raadsleden en ambtenaren wordt gewaarborgd door duidelijke openbare afspraken en protocollen.

Het gemeentebestuur ziet de inwoners, bedrijven en organisaties als klanten. Zij zijn het uitgangspunt bij al ons handelen. Dat vereist een vraaggerichte in plaats van een aanbodgerichte aanpak. Daarbij hoort dat bestuurders en ambtelijk apparaat streven naar minder bureaucratie. Bij het vormgeven van nieuw beleid wordt oud beleid steeds kritisch geëvalueerd.

De ambtelijke dienstverlening kenmerkt zich door klantgerichtheid, klantvriendelijkheid, efficiëntie en effectiviteit. Het verbeteren van de gemeentelijke organisatie is een continu proces. Elke twee jaar wordt de organisatie geëvalueerd en aangepast aan de wijzigende omstandigheden. Om te meten hoe de gemeentelijke dienstverlening door de burger en het bedrijfsleven wordt ervaren, neemt de gemeente deel aan klanttevredenheidsonderzoeken. De conclusies worden ter harte genomen.

8.2 Financiën

De komende jaren staan de gemeentelijke financiën, direct en indirect, onder druk als gevolg van de economische recessie. Daardoor is de nieuwe coalitie zeer kritisch over de besteding van middelen. Waar mogelijk is er een gemeentelijke taak om de plaatselijke en regionale economie te stimuleren. Dit geldt niet alleen voor de korte, maar ook voor de lange termijn. De gemeentelijke boekhouding dient op orde te zijn voor de korte maar zeker ook op lange termijn. Een solide financieel beleid is het uitgangspunt voor de nieuwe gemeente.

De onroerendzaakbelasting (ozb) wordt geharmoniseerd. De gemeentelijke begroting en de inwoners worden niet onredelijk of onevenredig belast. De tariefsdifferentiatie voor bedrijven is hierbij een aandachtspunt. Ons doel is voor het bedrijfsleven te komen tot concurrerende vestigingsvoorwaarden.

Efficiëntie en een scherp kostenbeheer zijn uitgangspunten voor een deugdelijk financieel beleid. De totale lasten voor de inwoners worden zoveel mogelijk beperkt. Tegenover de opbrengsten van de toeristenbelasting staan aanwijsbare uitgaven en investeringen ten behoeve van recreatie en toerisme.

Bij het toekennen van middelen worden in het bijzonder investeringen en uitgaven voor duurzame ontwikkelingen veiliggesteld. We wegen steeds af of in eigen beheer gewerkt of geïnvesteerd wordt of dat iets uitbesteed wordt. We maken veel gebruik van eigen kwaliteiten, kennis en creativiteit, zowel die van onze ambtenaren als die van onze inwoners.

3. Selectiecriteria

Het uitgangspunt van de nieuwe coalitie is om maatschappelijk te blijven investeren en de investeringen te spreiden over de gemeente. Daarbij zijn de hierna genoemde voorwaarden bindend.

Nieuw beleid, nieuwe projecten én het uiteindelijk resultaat van de bezuinigingoperatie worden getoetst aan de volgende selectiecriteria:

- Politiek draagvlak
- Maatschappelijk draagvlak
- Gezond en structureel goed financieel beleid
- Nut en noodzaak
- Solidair
- Rechtvaardig
- Duurzaam
- Investeringen spreiden over gemeente
- Gespreide verantwoordelijkheid

4. Voorwaarden

Eerder genomen raads- en collegebesluiten worden gerespecteerd. Dit geldt in principe ook voor moties. Met dien verstande dat wanneer de eerdere besluiten in de toekomst een grote impact hebben op de financiële situatie van de gemeente deze voor heroverweging in aanmerking kunnen komen.

De voorwaarden zijn als volgt onderverdeeld (zie volgende paragrafen)

- Uit te voeren
- In te vullen voorwaarden

Organisatieontwikkeling en de daarmee samenhangende projecten worden beschouwd als een uit te voeren project. In de discussies die nog gevoerd moeten worden zal nog wel het ambitieniveau bepaald worden. Daarnaast kunnen organisatie en ambitie, uit te voeren projecten, beleids- en planontwikkeling niet los van elkaar worden gezien. Zoals in de inleiding al is vermeld, moet er bij grote ambities een organisatie zijn die deze ambities kan vormgeven. Het proces van het uitwerken van de ambitie van de coalitie zal gevolgen hebben op de inrichting van de organisatie. Het komende proces is dynamisch en cyclisch.

Het uitgangspunt is om naast te bezuinigen te blijven investeren in de maatschappij en in onze gemeentelijke organisatie. Het primaat ligt bij de maatschappij tenzij investeringen in de gemeentelijke organisatie op korte termijn fors rendement opleveren of dat het vanuit beleidsoogpunt moet. Om helderheid te verschaffen m.b.t. de inrichting van de organisatie zal dit zo vroeg mogelijk in het procesvoorstel aan de orde moeten komen.

Uit te voeren:

- De ontwikkeling van een brede maatschappelijke voorziening in Kronenberg wordt voortgezet.
- Er is een actief speelplaatsenbeleid dat wordt uitgevoerd. Alle dorpen hebben veilige speelgelegenheden voor alle leeftijdscategorieën. Jongeren hebben recht op een eigen plek in wijk of dorp.
- De fietspaden Broekhuizen - Melderslo (geheel of gedeeltelijk) en Grubbenvorsterweg - Sevenumseweg worden gerealiseerd. Dit laatste fietspad wordt op oude grondgebied van de gemeente Sevenum gerealiseerd. Mochten overschrijdingen niet gefinancierd worden door de NV Klavertje 4+ dan wordt het ambitieniveau aangepast.
- In Grubbenvorst wordt de herinrichting van de openbare ruimte afgerond. Gelden van de CVI worden hieraan gekoppeld.
- In Horst-centrum wordt de herinrichting van de openbare ruimte verder opgepakt conform plan. Gratis parkeren blijft uitgangspunt. In samenwerking met het centrummanagement wordt het convenant 'reclame-uitingen' geëffectueerd.
- Centrumontwikkeling Sevenum wordt uitgevoerd.
- In Meerlo wordt een brede school gerealiseerd.
- Het sportpark Swolgen-Tienray wordt gerealiseerd.
- Het sportpark van Sparta 18 in Sevenum wordt aangepast aan de behoefte.
- In Broekhuizenvorst wordt een brede school gerealiseerd.
- De ondersteuning van grootschalige projecten als Greenport, Floriade, Klavertje 4, Park de Peelbergen (inclusief Centerparcs en de Limburgse Peel) wordt voortgezet. Voor Klavertje 4 is een goede ontsluiting nodig en Greenportlane wordt optimaal ingepast. De ontwikkeling van een agro- en foodcampus binnen Greenpark Venlo wordt ondersteund.
- Voor vestigingen in Park de Peelbergen is het vigerende bestemmingsplan uitgangspunt. Het werven van nieuwe grootschalige recreatiebedrijven binnen het toeristisch zoekgebied Park de Peelbergen wordt voortgezet.
- Het toerisme wordt gestimuleerd door een krachtige ondersteuning (ook financieel) van één lokaal toeristisch platform. Doel is dat men zich ontwikkelt tot zelfstandige entiteit.
- Er moet beleid komen voor de stimulering van woningbouw o.a. met uitwerking van de garantieregeling (opkoopfonds).
- Het Centrum voor Jeugd en Gezin wordt volgens projectplan gerealiseerd en ontwikkelt zich tot het brandpunt van het gemeentelijk jeugdbeleid, voor jeugd met en voor jeugd zonder problemen.
- Door te investeren in een programma voor de ontwikkeling van allerlei algemene en collectieve vormen van maatschappelijke ondersteuning kunnen de almaar oplopende kosten voor individuele voorzieningen en professionele hulp in de hand worden gehouden. Ook het inzetten van uitkeringsgerechtigden in vrijwilligerswerk kan hierin passen. Een programmatische aanpak is onontbeerlijk.
- Er wordt programmatisch uitvoering gegeven aan de plannen voor jeugd- en jongerenbeleid. Er komt een breed aanbod van activiteiten voor zowel buiten als binnen in samenspraak met de jeugd; jongeren worden actief ondersteund bij door hen genomen initiatieven. Tienerwerk en jeugdsozen worden ondersteund in het ontwikkelen van een aantrekkelijk aanbod. De openingstijden van sozen worden hierbij geëvalueerd. Daarnaast wordt bekeken of Dreksbak zich door kan ontwikkelen tot podium voor jongerenparticipatie.
- De plannen rond de Wingerd in Sevenum en Sevenheijm worden ontwikkeld volgens afspraak.
- In samenwerking met Klavertje 4 en dorpsraad worden de plannen voor de groenstructuur Grubbenvorst uitgewerkt, overeenkomstig de planning is een en ander in 2012 gerealiseerd.
- De gemeente geeft prioriteit aan herstructurering en revitaliseren van bestaande bedrijventerreinen boven aanleg van nieuwe terreinen. Huidige industrieterreinen worden alleen bij een goede onderbouwing uitgebreid. Er is behoefte aan uitbreiding. Hier wordt actief beleid voor gevoerd.

- Het bedrijventerrein in Tienray moet optimaal benut worden. De ontsluiting wordt, indien mogelijk, verbeterd door de aanleg van een randweg. De intentie hierbij is om de ontsluiting zo ver mogelijk richting het spoor op de Spoorstraat te laten uitkomen om geluidsoverlast voor omwonenden te beperken.
- De beveiliging tegen overstromingen van de Maas heeft hoge prioriteit. Dit is een van de redenen om de Oude Maasarm te reactiveren. Deelname aan deze gebiedsontwikkeling moet voor partijen leiden tot meerwaarde. De uitvoering van de plannen in het kader van de Maasbeveiliging vindt in fases plaats en wordt regionaal aangepakt in overleg met betrokkenen.
- Per saldo is er geen lastenverzwaring voor burgers en bedrijven, tenzij verhogingen het gevolg zijn van eerder genomen besluiten. Als we hierin slagen, leidt dat als gevolg van inflatieontwikkelingen normaliter tot een relatieve lastenverlaging.
- Er wordt een nieuw Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) opgesteld.
- De planvorming rondom Hof te Berkel wordt krachtig voortgezet. De toekomstige functies van 't Gasthoês in Horst worden onderzocht mede in relatie tot Hof te Berkel. 't Gasthoes kan door aanpassing en verdere samenwerking van de gebruikers uitgroeien tot een modern multifunctioneel centrum voor Horst. Zodra de plannen rond Hof te Berkel duidelijk zijn en de financiële consequenties te overzien zijn, nemen we deze in uitvoering.
- Prioriteitsgeldten dorpsraden worden zoveel mogelijk ontzien.

In te vullen voorwaarden:

- Er moet voldoende gemeentegrond beschikbaar blijven voor uitrust en compensatie. Om te voorzien in middelen voor investeringen in duurzame gemeentelijke projecten is verkoop van gemeentegrond en andere duurzame middelen een mogelijkheid. Hier wordt uiterst zorgvuldig mee omgegaan.
- De gemeente werkt momenteel samen met Wonen Limburg. Vanuit het oogpunt van concurrentie wordt actief samenwerking gezocht met andere woningcorporaties.
- Om geen middelen en nieuwe ontwikkelingskansen mis te lopen, is het belangrijk de ambtelijke capaciteit medio 2010 op orde te hebben. Daarmee kunnen we de geformuleerde ambities (zoals geformuleerd in paragraaf 5 van dit ambitiedocument: structuurvisies per kern, structuurvisies voor het buitengebied en werkgelegenheidsgebieden, ruimtelijk beleid en regelgeving, kwaliteit van wonen, landschap en plattelandsonwikkeling) realiseren.
- Bij acquisitie van nieuw te vestigen bedrijven wordt regionaal samengewerkt.
- Er is voldoende woningbouw op basis van de woonbehoefte per dorp of wijk. De ambities van de gemeente op het gebied van woningbouw hebben veel prioriteit. Achterstand wordt ingelopen. Er wordt voorvarend gewerkt aan de plannen om in alle kernen te bouwen, inclusief aankoop van gronden, zodat bij het aantrekken van de markt direct gebouwd kan gaan worden. De Afhang heeft hierbij grote prioriteit. Daarom is het belangrijk de ambtelijke capaciteit medio 2010 hiervoor op orde te hebben.
- Bij aanbestedingen wordt gehandeld volgens de voorgeschreven procedures. Nieuwe samenwerkingsvormen worden onderzocht. Met aanbieders wordt scherp onderhandeld om een zo goed mogelijke prijs- kwaliteitverhouding te bereiken. Bij gelijke prijs -kwaliteit verhouding gaat de voorkeur uit naar bedrijven en instellingen binnen de gemeente.
- Er is een wettelijke plicht tot het harmoniseren van huren. Ontstaan er door het harmonisatieproces problemen bij verenigingen, dan wordt naar oplossingen gezocht.
- Rechten die verenigingen ontlenen aan de afzonderlijke subsidiekaders worden gehandhaafd tot het proces van harmonisatie is afgerond. Het totale subsidiebudget voor vrijwilligersorganisaties (vrijwilligersverenigingen en -stichtingen) zoals dat door de drie gemeenten beschikbaar werd gesteld, blijft gehandhaafd. In het geval sportverenigingen uit onze gemeente door de fusie gebruik maken van sportvoorzieningen in Venray (voormalig Meerlo-Wanssum), gelden voor leden uit onze gemeente de subsidiemogelijkheden binnen ons eigen subsidiekader.
- De huur van gemeenschapsaccommodaties wordt alleen trendmatig verhoogd.
- Jaarlijks worden meer uren handhaving ingezet. De mogelijkheid van eigen bijzondere opsporingsambtenaren in samenhang met bestuurlijke boetes wordt onderzocht.

- Voor alle vacatures geldt een vacaturestop. Ook de inzet van externen wordt in principe stopgezet. De stuurgroep (zie inleiding) is bevoegd te besluiten om hiervan af te wijken.
- We moeten een toekomstgerichte, ondernemende, resultaatgerichte organisatie opzetten die klantgericht denkt, handelt en uitvoert.
- Op te starten projecten:
  - Deregulering: een werkgroep zet de ingeslagen weg op het gebied van deregulering voort. Een werkgroep bestaande uit inwoners, ondernemers en gemeente geeft hier gestalte aan. Voorstellen en maatregelen worden helder gecommuniceerd. In de raad wordt de voortgang jaarlijks geëvalueerd.
  - Promotie om te komen tot economische structuurversterking: de nieuwe gemeente voert een actief beleid om - in samenwerking met partners zoals de stichting Horst Promotie - het Toeristisch Platform van de nieuwe gemeente te profileren. Deze profilering moet leiden tot economische structuurversterking.

5. Plan- en beleidsontwikkeling

Op te starten of af te ronden planvorming.

Plannen die gereed zijn en financieel mogelijk zijn worden uitgevoerd, mits passend bij de organisatie:

- De mogelijkheden van een regionaal gemeentelijk Belastinginningskantoor worden in regionaal verband onderzocht.
- Er wordt onderzoek gedaan naar mogelijkheden van nieuwe zorgvormen.
- Voor het verenigingsleven in Grubbenvorst en in het bijzonder voor gemeenschapshuis 't Haeren worden - in overleg met de gebruikers - de gebruiksmogelijkheden geïnterpreteerd en een visie opgesteld voor de korte en de lange termijn.
- De mogelijkheden voor aanpassing van het Brouwershuis in Broekhuizen worden verder uitgewerkt. Voorwaarde: als er een gemeentelijke bijdrage gevraagd wordt, dienen de gemeentelijke huurtarieven gehanteerd te worden, zowel voor verenigingen als particulier gebruik.
- In Hegelsom worden de plannen voor een multifunctionele ruimte verder uitgewerkt waarbij de focus ligt op Jong Nederland. Er wordt in overleg met de gebruikers een visie opgesteld voor de korte en de lange termijn.
- Voor de Norbertuswijk wordt een wijkvisie opgesteld die als leidraad geldt voor andere wijken. Hierbij wordt gekeken naar innovatieve manieren om de leefbaarheid in de wijk te vergroten. Onderdeel van dit plan is de ontwikkeling van een brede maatschappelijke voorziening.
- Er wordt een visie op maatschappelijke sport- en gemeenschapsaccommodaties opgesteld die in de toekomst bepalend is voor de realisatie van de talrijke accommodatiewensen. Het biedt een handvat voor de vraag waar de gemeentelijke verantwoordelijkheid hierin begint en eindigt. Een toekomstperspectief voor de haalbaarheid en exploitatie van de accommodaties is hierbij belangrijk.
- Er wordt een integraal onderwijshuisvestingsplan opgesteld dat in de toekomst leidend is voor keuzes zoals die voor de toekomst van de drie basisscholen in Horst, of de samenvoeging van twee basisscholen in Grubbenvorst. Ook ontwikkelingen op het gebied van een brede school (Meerlo, Broekhuizenvorst e.a.) of de ontwikkeling van een expertisecentrum Norbertuswijk kunnen in zo'n plan worden meegenomen. Het interne klimaat in de scholen is bij de planontwikkeling een aandachtspunt.
- De mogelijkheden van een zorgvoorziening in Meerlo worden onderzocht.
- De gemeente tracht de plannen rond De Weem en de Loswal te realiseren. Lukt dit niet, dan worden in samenwerking met de dorpsraad alternatieven onderzocht.
- Openbaar groen wordt waar mogelijk uitgebreid en verbeterd (inclusief entrees kernen). De huidige en nieuwe groenbeheerplannen zijn daarbij leidend. Inzet is om het onderhoudsniveau van 'sober' naar 'basis' te krijgen. Daarbij wordt gekeken hoe dit op creatieve en innovatieve wijze gerealiseerd kan worden.
- De ontwikkeling van een visie op de zuidelijke entree van Horst-centrum wordt opgestart.
- In overleg met dorpsraad en aanwonenden wordt een plan gemaakt om de ruimtelijke kwaliteit van de markt in Lottum te versterken. De actuele problematiek rond de zaalcapaciteit verdient nader onderzoek.
- Plannen van sportverenigingen om bij de top in de amateursport te behoren, worden door de gemeente aangemoedigd.
- De mogelijkheid om routes en dorpen aantrekkelijker te maken door informatieborden over cultureel erfgoed en historische ontwikkeling te plaatsen, worden onderzocht.
- De plannen voor de groenstructuur Kasteelsche Bossen worden verder uitgewerkt en getracht wordt de realisatie te versnellen.
- We onderzoeken op welke manier de ruimtelijke kwaliteit - denk aan groen, water, fietsroutes enzovoort - tussen de Diepeling, de Kasteelsche Bossen en de Castenrayse Vennen versterkt kan worden zonder daarbij landbouwfuncties aan te tasten.

- In de nieuwe gemeente zijn paardenhouderij en paardensport belangrijk; de gemeente heeft hiervoor dan ook de nodige aandacht. Het realiseren van een hippisch centrum wordt nagestreefd.
- Waar mogelijk wordt het decentraal opwekken van duurzame energie gestimuleerd. In Klavertje 4 wordt in de toekomst duurzame energie opgewekt. De gemeente gaat na of inwoners hiervan kunnen profiteren, dan snijdt het mes aan twee kanten.
- Het herinrichten van de Kabroeksebeek worden verder uitgewerkt en financieel vertaald.
- Wij ondersteunen het realiseren van extra kleedlokalen voor voetbalclub Melderslo mits de club hieraan bijdraagt door maximaal in te zetten op de uitvoering in eigen beheer.

Op te starten of af te ronden beleidsvorming.

Het denkkader dient door coalitie nader geprioriteerd te worden en nadrukkelijk gezien te worden in relatie tot financiën en ambtelijke capaciteit.

- Pleinen en centrale plekken in dorpen en wijken krijgen een accent als ontmoetingsplek voor inwoners. Nieuwe plekken en pleinen worden gerealiseerd; hiervoor wordt een beleidskader ontworpen.
- De gemeente wil op termijn de maximumsnelheid van de scootmobiel verhogen naar het niveau van de huidige gemeenten Sevenum en Meerlo – Wanssum tenzij er goede alternatieven voorhanden zijn.
- De kosten van vrijwilligersorganisaties zijn mogelijk te beperken door bijvoorbeeld collectief in te kopen, denk aan energie.
- In samenspraak met de verenigingen wordt een sportbeleid opgesteld. Daarnaast wordt een sportcommissie ingesteld als klankbord voor de gemeente in de voorbereiding van besluiten op het gebied van sport en sportaccommodaties.
- Sport voor ouderen krijgt nadrukkelijk aandacht; verenigingen worden gestimuleerd extra aanbod te creëren voor deze doelgroep.
- Het sportbeleid is gericht op het verbeteren van het bewegingsonderwijs, het versterken van de sportverenigingen en het verbreden van het sportaanbod voor alle leeftijdscategorieën. Combinatiefunctionarissen moeten hierin een rol te gaan spelen.
- Als sportverenigingen gaan fuseren of als gekozen wordt voor één multifunctionele sportaccommodatie voor meerdere verenigingen en/of dorpen dan denkt de gemeente hier constructief over mee. In dit kader wordt bijvoorbeeld positief meegedacht over de ontwikkeling van een multifunctionele sportvoorziening in de driehoek Hegelsom, America en Meterik.
- De gemeente formuleert een effectief beleid voor het ondersteunen van starters met een zelfstandige onderneming.
- Voor de versterking van de boomteelt wordt een strategische visie ontwikkeld (economische structuurversterking).
- De gemeente heeft aandacht voor en stimuleert innovatieve ontwikkelingen binnen de agribusiness, bijvoorbeeld in de visteelt.
- De gemeente wordt een centrum voor de teelt van blauwe bessen. De gemeente profileert zich hierdoor, de gemeente stimuleert dit waar mogelijk.
- De realiteit is dat de verkeersintensiteit op de A73 toeneemt, wat tot meer overlast leidt. De gemeente onderzoekt de mogelijkheden om deze overlast te beperken.
- Door schaalvergroting in het bedrijfsleven zien we legeskosten die niet in verhouding staan met kosten van de inzet van de gemeente. Dit wordt nader onderzocht in relatie tot de leges in de buurgemeentes
- Meer marktwerking, met het doel een optimale prijs / kwaliteit verhouding in de professionele ondersteuning, wordt onderzocht.
- Voorzieningen zoals scholen, kinderopvang, peuterspeelzalen, buitenschoolse opvang, sport, cultuur en zorg worden zoveel mogelijk gecombineerd, bijvoorbeeld in innovatieve kindcentra. Deze ontwikkeling is van groot belang voor de leefbaarheid en het voorzieningenniveau in kleine kernen. De gemeente regisseert en faciliteert. Dagarrangementen worden ondersteund.

- Er wordt strikt uitvoering gegeven aan het alcoholverbod voor jongeren onder de 16 jaar, het alcoholmatigingsbeleid voor jongeren van 16 tot 23 jaar en het antidrugsbeleid.
- Initiatieven in een wijk of dorp ten behoeve van de sociale samenhang, de veiligheid en leefbaarheid (speelplaatsbeheer of buurtbeheer!) worden gestimuleerd door het verstrekken van subsidie en zo nodig door het aanbieden van professionele ondersteuning.
- De kwaliteit van de lucht wordt jaarlijks gemonitord. Indien nodig worden maatregelen genomen.
- Ten aanzien van Griendtsveen-Evertsoord zetten we in op in standhouding van de leefbaarheid door rekening te houden met de schaalgrootte van het dorp.

Vergaderstructuur

Hieronder volgt een voorstel voor de vergaderstructuur binnen de nieuwe gemeente. Daarin is de commissiestructuur zoals die is voorgesteld door de werkgroep uit de drie raden een uitgangspunt.

Het besluitvormingsproces van de raad is onder te verdelen in drie fasen:

1. de beeldvorming
2. de oordeelsvorming en uiteindelijk
3. de definitieve besluitvorming.

Het voorstel is om voor elke fase een heldere en herkenbare structuur te bouwen:

1. de raadsthemabijeenkomst voor de beeldvorming
2. de raadscommissie voor de meningsvorming en
3. de raadsvergadering voor de besluitvorming.

We vinden het hierbij van groot belang dat het - zowel voor de politiek als voor de burgers - altijd helder is in welke fase van het proces een raadstuk zich bevindt en wat het te bereiken doel van de bijeenkomst of het raadsstuk is.

De raadsthemabijeenkomst

De raadsthemabijeenkomsten zijn bedoeld voor alle raadsleden (en steunfractieleden). In de bijeenkomsten worden één of maximaal twee thema's op informatieve wijze aan de orde gesteld. De thema's worden d.m.v. de eigen jaarplanning door de raad zelf bepaald. Het gaat meestal over onderwerpen waarover de raad t.z.t. een besluit moet nemen maar waarover de leden nog weinig informatie hebben. De informatie wordt gegeven door het college, ambtenaren, externe deskundigen en vooral de direct betrokkenen en burgers. Daarbij wordt door de raad (i.c. het presidium) vooraf helder gesteld wat van de thema-avond wordt verwacht. De raadsleden luisteren vooral en stellen vragen. Er is in ieder geval nog geen sprake van een raadsvoorstel in welke vorm dan ook, waarvan de raadsleden iets moeten vinden. De raadsthemabijeenkomst is informeel van karakter. Dat wil zegt, er is geen vooraf vastgesteld reglement, er is geen vaste opzet.

De raadsthema bijeenkomst zal zich door deze opzet duidelijk onderscheiden van de andere raadsbijeenkomsten zoals de commissie- en raadsvergaderingen.

Een raadsthemabijeenkomst wordt gemiddeld één keer in de zes weken gehouden. De voorzitter is de raadsvoorzitter, maar daar kan worden afgeweken. De themabijeenkomsten kunnen in de raadzaal maar ook op locatie worden gehouden.

De raadscommissie

In de raadscommissie komen op voorstel van het presidium en/of de commissievoorzitter de volgende zaken aan de orde:

1. Onderwerpen die eerder in een raadsthema-bijeenkomst zijn besproken maar nog niet rijp zijn voor directe besluitvorming in de raad.
2. Technische behandeling van raadsvoorstellen van het college, indien dit noodzakelijk wordt geacht.
3. Collegebesluiten die de raadsleden nog eens willen bespreken met het college.
4. Ingekomen stukken voor de raad, die door de raad naar de commissie zijn doorverwezen of onderwerpen die door burgers tijdens het spreekrecht van de raad zijn ingebracht.

De technische behandeling van de begroting vindt niet in de raadscommissie plaats maar in de plenaire raad.

De raadscommissie heeft een meer formeel karakter dan de raadsthema-bijeenkomst. Er is een vaste samenstelling. Naast raadsleden kunnen ook steunfractieleden zitting nemen in een raadscommissie. Wanneer een lid niet kan, dan kan hij zich laten vervangen door een ander raadslid of steunfractielid. De voorzitter van de commissie is een raadslid. Er is een reglement, een agenda en een accuraat verslag, waarbij de meningsvorming door de leden herkenbaar terug te vinden is.

Er zijn twee commissies: Ruimte en Welzijn. De commissies komen in principe één keer per maand bijeen.

De raadsvergadering

In de raadsvergadering is naast de behandeling van de reguliere raadsvoorstellen ook aandacht voor het overleg tussen raad en college over actuele aangelegenheden. Dit komt aan de orde in de agendapunten, het spreekrecht voor burgers en raadsleden, en de actieve informatieplicht van het college.

In de raadsvergadering kunnen raadsvoorstellen eerst opiniërend worden behandeld, ondanks het feit dat de raadscommissie hier ook de gelegenheid voor biedt. De reden hiervoor is dat sommige dossiers vanaf het begin van het besluitvormingsproces de gehele raad aangaan. Het stellen van technische vragen in de raadsvergadering wordt zoveel mogelijk vermeden.

De raadsvergadering wordt in het eerste half jaar vanwege de drukke agenda één keer in de drie weken gehouden. In juni/juli wordt deze cyclus geëvalueerd. Het streven is om na het zomerreces de raadsvergadering één keer in de vier weken te houden.

Portefeuilleverdeling

ir. C. van Rooij (Kees)

1 FTE

Voorzitter gemeenteraad en presidium
Voorzitter college van B&W
Burgerzaken
Bestuurlijke en juridische zaken
Brandweer en openbare veiligheid

L. Litjens, ing. (Leon)

1 FTE

Agribusiness en reconstructie
Ruimte en gebiedsontwikkeling inclusief contacten met corporaties en projectontwikkelaars
Grondzaken
Economische zaken regionaal
Projecten:

- Centrum Horst
- Centrum Grubbenvorst
- Klavertje 4+
- Maasbeveiliging (OMA CVI)
- Hoogwatergeulen
- Park de Peelbergen: ruimtelijke component
- LOG Witveldweg
- Promotiestrategie
- Hof te Berkel: ruimtelijke component

Drs. F. Selen (Freek)

1 FTE

Sport
Economische zaken lokaal
Recreatie en toerisme
Volkshuisvesting
Verkeer
Gemeentewerken
Coördinerend: Deregulering
Projecten:

- Centrum Sevenum
- Sevenheim
- Park de Peelbergen: toeristische component
- Sportpark Zuid

L. Wijnhoven- Dirckx (Loes)

0,7 FTE

Welzijn en Leefbaarheid
Jeugd en jongeren
Personeel en Organisatie
Financiën
Faciliteiten, Informatievoorziening, Informatisering en Automatisering

B. Op de Laak (Birgit)

0,75 FTE

Werk, inkomen en zorg
Volksgezondheid en maatschappelijke opvang
Milieu
Vergunningen
Communicatie
Projecten:
- Wmo
Hof te Berkel: zorgcomponent

Drs. G van Rensch (Ger)

0,8 FTE

Kunst en Cultuur
Vormings- en ontwikkelingswerk
Onderwijs
Peuterspeelzaalwerk en kinderopvang
Gebouwenbeheer en Accommodaties
Projecten:
- Brede Scholen

NB. Voor elke aanwijzing van een project aan een van de wethouders, boven de nu in de portefeuilleverdeling benoemde projecten, volgt eerst een collegebesluit. In principe geldt project volgt portefeuille.

Overige functies:

1ste Loco-burgemeester: L. Litjens
2de Loco-burgemeester: F. Selen
3de Loco-burgemeester: L. Wijnhoven-Dirckx
4de Loco-burgemeester: B. Op de Laak
5de Loco-burgemeester: G. van Rensch
Commissie Ruimte: M. Beelen
Commissie Welzijn: Essentie - ??
Vice-voorzitter raad J. de Hoon